

Bestuursdienst

Onderwerp Re-integratiemonitor 2008

Postadres
Postbus 1125
9701 BC Groningen

e-mail:
szw@sozawe.groningen.nl

Leden van de raad van de gemeente Groningen
Postbus 2001
9700 PB GRONINGEN

GRIFFIE
reg.nr. 9209-1900145
Ingek. 23 APR 2009
class. 20751
te beh. door: 9R
kopie gez. aan:

Telefoon (050) 367 5796 Bijlage(n)

Ons kenmerk SZ 09.1895069

Datum 23 APR 2009 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte dames en heren,

De effectiviteit van re-integratie is in Nederland met enige regelmaat onderwerp van gesprek. Ook uw raad heeft vaak bij dit thema stil gestaan. In de notitie *Resultaten van re-integratie* (februari 2008) hebben wij uw raad toegezegd om met een nieuwe re-integratiemonitor te komen die beter inzicht biedt in de resultaten van de verschillende soorten voorzieningen die wij ten behoeve van klanten inzetten. In september 2008 heeft u een eerste proeve van die nieuwe monitor over de eerste helft van 2008 ontvangen. In bijgaande nota presenteren wij, volgens die nieuwe systematiek, de monitor over heel 2008.

Uitstroom naar werk is niet het enige resultaat van re-integratieactiviteiten. Ook de doorstroom van mensen naar een andere voorziening en het aantal mensen dat maatschappelijk actief is geworden, zijn gevolgen van re-integratie-inspanningen. We zijn in 2008 begonnen met de ontwikkeling van een nieuwe monitor die de beweging van mensen op de re-integratieladder beter zichtbaar maakt. Afgelopen jaar zijn we doorgestaan met het transparanter maken van de resultaten van onze re-integratie-activiteiten en de aansluiting van de monitor op landelijke ontwikkelingen. Dat heeft geresulteerd in een nog betere manier om onze re-integratie-inspanningen te kunnen monitoren. Die manier introduceren we ook in bijgaande nota.

De re-integratiemonitor 2008 heeft een inhoudelijke relatie met de nota *Inkoop re-integratievoorzieningen 2009*. Beide nota's bieden we uw raad gelijktijdig aan.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester

de secretaris

Re-integratiemonitor

**Stand van zaken re-integratieactiviteiten voor
werkzoekenden in de gemeente Groningen 2008.**

1. Inleiding: de effectiviteit van re-integratie

De effectiviteit van re-integratie is een onderwerp dat regelmatig de pers haalt. De strekking van de berichtgeving is meestal dat de middelen die omgaan in re-integratie zich slecht verhouden tot de behaalde resultaten. Waarbij het resultaat uitsluitend in termen van uitstroom naar werk wordt gemeten.

Niet alleen de pers is kritisch. In 2007 is op rijksniveau het begrotingshoofdstuk re-integratie geëvalueerd. De resultaten zijn in 2008 aan de Kamer aangeboden. Ook kamerbreed waren er veel vraagtekens bij de effectiviteit van de inzet van re-integratiemiddelen. Van gemeenten wordt meer transparantie en inzicht gevraagd. Gemeenten moeten hun budget selectiever en meer vraaggericht inzetten, duidelijk maken waaraan de middelen worden besteed en wat dit oplevert.

Deze discussie in de Kamer heeft geleid tot bestuurlijke afspraken tussen de VNG en het ministerie van Sociale Zaken & Werkgelegenheid. Kern van de afspraken is dat rijk en VNG met gemeenten een gezamenlijk kader ontwikkelen om de resultaten van re-integratie inzichtelijk te maken. Een drietal afspraken, dat toen is gemaakt, vatten we hier kort samen. De eerste is dat kennis over wat werkt gedeeld wordt. Hiervoor is het project Interventies naar werk opgezet. Dit project heeft tot doel kennis over effectieve re-integratiemethoden te delen. Een tweede afspraak is dat er gewerkt wordt aan een landelijke benchmark re-integratie, samengesteld vanuit de statistiek re-integratie gemeenten (SRG). De derde afspraak is dat aan de SRG een module wordt toegevoegd over maatschappelijke participatie. De SRG wordt aangepast zodat ook de tussenstappen naar werk inzichtelijk kunnen worden gemaakt en dat zonder uitstroom naar werk er wel sprake kan zijn van beweging naar participatie.

Uitstroom naar werk verloopt voor een deel van de klanten via een aantal stappen. Voor goed bemiddelbare klanten zijn de trajecten kort en is geringe ondersteuning op maat voldoende. Het merendeel van de klanten die de afgelopen jaren nog een uitkering ontvingen, maken gebruik van intensievere en langduriger trajecten die uit verschillende stappen bestaan voordat bemiddeling naar werk in zicht komt. Sommigen zullen zover niet komen. Voor hen is maatschappelijke participatie het hoogst haalbare resultaat van re-integratie. Om genuanceerder na te kunnen denken en te kunnen praten over de effectiviteit van re-integratie wordt inmiddels breed onderkend dat uitstroom naar werk alleen een te beperkt criterium is om effectiviteit te meten. De notie ontstaat dat het resultaat van re-integratie moet zijn dat de klant het voor hem hoogst haalbare doel behaalt en de re-integratie-inspanningen moeten bijdragen aan het behalen van dit doel.

Groningen doet mee aan de landelijke projectgroepen rond Interventies naar werk en de benchmark. Wat betreft de derde afspraak, maakt Groningen ook in haar eigen re-integratiemonitor de slag naar het toevoegen van maatschappelijke participatie als één van de resultaten.

.....

Ook binnen de gemeente Groningen hebben we de afgelopen jaren discussie gevoerd over de effectiviteit van de re-integratie. De raad en de rekenkamer hebben verschillende keren gevraagd meer inzicht te verschaffen in de effectiviteit van de voorzieningen die wij inzetten. In de notitie *Resultaten van re-integratie* (februari 2008) hebben we de raad toegezegd om te komen met een re-integratiemonitor die beter inzicht biedt in de resultaten van de verschillende soorten voorzieningen. In september 2008 heeft de raad een eerste proeve van die nieuwe monitor over de eerste helft van 2008 ontvangen. In deze nota presenteren wij, volgens die nieuwe systematiek, de monitor over heel 2008.

Daarnaast zijn we doorgedaan met het transparanter maken van de resultaten van re-integratie en de aansluiting van de re-integratiemonitor op landelijke ontwikkelingen. De uitwerking krijgt zijn beslag in de eerste halfjaarrapportage 2009 die we in oktober 2009 aan de raad voor willen leggen. In deze nota beschrijven we al wel de nieuwe systematiek (zie hoofdstuk 5).

2. Terugblik t/m 2005

In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten van re-integratievoorzieningen die vanaf 2005 tot en met 2008 zijn gestart. Dit doen we op de manier zoals we dat tot 2008 steeds hebben gedaan. Van de mensen die in een bepaald jaar met een voorziening zijn begonnen, wordt per jaar aangegeven welk percentage is uitgestroomd uit de uitkering.

Op deze manier kunnen verschillende jaren waarin re-integratieactiviteiten zijn ingezet met elkaar worden vergeleken.

Omdat we voortaan de effectiviteit van re-integratie niet langer alleen willen afmeten aan de uitstroom uit de uitkering, doen we deze manier van terugkijken nu voor het laatst. In de nieuwe monitor (zie hoofdstuk 5) gaan we dieper in op de beweging van de klant op de re-integratieladder. De gegevens die we nodig hebben om dat zichtbaar te maken, hebben we in het verleden niet verzameld. Vanaf 2009 doen we dat wel en dat houdt in dat we in volgende versies van de re-integratiemonitor zullen terugblikken tot 2009.

Tabel 1: Uitstroom (uit de uitkering) uit activiteiten die gestart zijn in 2005

	Totaal	Uitstroom jan 2005 t/m dec 2005	uitstroom jan 2005 t/m dec 2006	uitstroom jan 2005 t/m dec 2007	Uitstroom jan 2005 t/m dec 2008
Diagnose-instrumenten	220	10%	34%	42%	48%
Groningen@Work	306	46%	78%	82%	89%
Gesubsidieerd werk	10	70%	90%	80%	81%
Inkoop participatie bij derden	46	7%	22%	33%	44%
Inkoop re-integratie bij derden	928	17%	49%	63%	71%
Uitvoering binnen gemeente	154	11%	50%	56%	71%
Inburgering	199	6%	20%	30%	42%
Overig	36	9%	18%	27%	18%
Totaal	1899	20%	48%	59%	72%
Totaal aantal personen	1731	22%	49%	60%	72%

Tabel 2: Uitstroom (uit de uitkering) uit activiteiten die gestart zijn in 2006

	Totaal	Uitstroom jan 2006 t/m dec 2006	Uitstroom jan 2006 t/m dec 2007	Uitstroom jan 2006 t/m dec 2008
Diagnose-instrumenten	152	14%	37%	45%
Groningen@Work	463	50%	76%	87%
Gesubsidieerd werk	23	65%	52%	77%
Inkoop participatie bij derden	118	5%	20%	34%
Inkoop re-integratie bij derden	921	26%	56%	70%
Uitvoering binnen gemeente	401	26%	54%	71%
Inburgering	364	9%	21%	28%
Overig	5	100%	40%	20%
Totaal	2447	27%	51%	68%
Totaal aantal personen	2135	27%	51%	68%

Tabel 3: Uitstroom (uit de uitkering) uit activiteiten die gestart zijn in 2007

	Totaal	Uitstroom jan 2007 t/m dec 2007	Uitstroom jan 2007 t/m dec 2008
Diagnose-instrumenten	59	10%	24%
Groningen@Work	674	45%	77%
Gesubsidieerd werk	66	62%	84%
Inkoop participatie bij derden	192	9%	19%
Inkoop re-integratie bij derden	517	23%	49%
Uitvoering binnen gemeente	451	38%	68%
Inburgering	242	4%	16%
Totaal	2236	30%	59%
Totaal aantal personen	1913	31%	59%

In de re-integratiemonitor van oktober 2008 hebben we geconstateerd dat het resultaat in termen van uitstroom uit de uitkering steeds beter is geworden. Het aandeel klanten dat binnen een jaar na de start van een re-integratieactiviteit uitstroomde, neemt elk jaar toe. Dit beeld past bij het streven van de gemeente om activiteiten gericht in te zetten. Verder wordt uit de vergelijking van de drie tabellen duidelijk dat de resultaten van de uitvoering van re-integratieactiviteiten door de gemeente zelf steeds beter worden. Uiteraard heeft dit ook te maken met de doelgroep die wordt begeleid. De gemeente heeft ervoor gekozen om klanten waarbij de afstand tot de arbeidsmarkt relatief klein is, zelf intensief te

.....

begeleiden. Deze klanten hebben een grotere uitstroomkans dan klanten die niet voor deze interventie in aanmerking komen.

.....

3. Resultaten 2008

In dit hoofdstuk presenteren we de re-integratiemonitor over het jaar 2008 op de nieuwe manier zoals we afgelopen jaar de eerste helft van 2008 in beeld hebben gebracht. In hoofdstuk 1 hebben we al aangegeven, dat we continu bezig zijn om de re-integratiemonitor te verfijnen en te verbeteren. Uitstroom naar werk is niet het enige resultaat van re-integratieactiviteiten. Ook de doorstroom van mensen naar een andere voorziening en het aantal mensen dat maatschappelijk actief is geworden, zijn resultaten van re-integratie-inspanningen. We zijn in 2008 begonnen met de ontwikkeling van een nieuwe monitor die de beweging van mensen op de re-integratieladder beter zichtbaar zou maken. In dit hoofdstuk kijken we volgens dat nieuwe stramien naar de resultaten 2008 (zie 3.3.). Vervolgens brengen we in beeld wat de verschillende voorzieningen hebben gekost 3.4.). En daarna geven we een beoordeling van het in 2008 behaalde resultaat (hoofdstuk 4.). In hoofdstuk 5 tenslotte introduceren we een nog betere manier om onze re-integratie-inspanningen te kunnen monitoren. Op die wijze willen we de resultaten van re-integratieactiviteiten in 2009 en de jaren daarna in beeld brengen.

3.1. Bestandsanalyse

Het aantal WWB klanten is in de afgelopen jaren sterk afgenomen. Aan het eind van 2004 ontvingen 9.049 mensen jonger dan 65 jaar een uitkering. Aan het eind van 2008 was dit aantal afgenomen tot 7.294. Dit komt neer op een daling van bijna 20%. In het afgelopen jaar is het WWB bestand met 6,4% gedaald. Dit is bijna 1 procentpunt meer dan de landelijke daling van het aantal bijstandsgerechtigden.

Een analyse van het bestand levert het volgende beeld op:

- Het aandeel mensen dat langdurig een WWB-uitkering ontvangt, is toegenomen. 40% Van de klanten ontvangt langer dan 5 jaar een uitkering. Het aandeel WWB-ers dat korter dan een jaar een uitkering ontving is afgenomen¹.
- Er is een groeiend aandeel WWB-ers dat laaggeschoold is. Aan het eind van 2008 had ruim 60% van de klanten geen basisopleiding of een opleiding op basisniveau. De mensen met een hoog opleidingsniveau hebben een lange uitkeringsduur (70% langer dan 2 jaar).
- Volgens de fasering heeft bijna 90% van het WWB bestand een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
- Het WWB bestand ontgroent en vergrijst; het aandeel WWB-ers jonger dan 30 jr. neemt fors af. Daartegenover staat een stijging van het aandeel 50-plussers.
- De samenstelling van het WWB bestand voor wat betreft de leefvorm is in de afgelopen jaren onveranderd gebleven; 20% van de huishoudens wordt gevormd door alleenstaande ouders, 70% door alleenstaanden en 10% door gehuwden.
- Alleenstaande ouders zijn relatief oververtegenwoordigd. Hun aandeel in de bijstand is 2 x zo groot als hun aandeel in de gemeentelijke bevolking.

¹ in de laatste maanden van 2008 en de eerste maanden van 2009 neemt het aandeel weer toe als gevolg van een stijging van de instroom.

3.2. Keuzes voor voorzieningen

Gezien de samenstelling van onze doelgroep en de opgave die we onszelf hebben gesteld om tegelijkertijd het aantal mensen dat maatschappelijk actief is te verhogen én het aantal bijstandsgerechtigden te verlagen, hebben we voor 2008 de volgende keuzes voor voorzieningen gemaakt:

- a. Voor degenen die op relatief korte termijn perspectief hebben op werk, zetten we in op intensieve begeleiding. Deze groep spreken we regelmatig en we zetten waar nodig extra (kortdurende) voorzieningen in, zoals scholing of sollicitatietraining. De begeleiding gebeurt door onze eigen medewerkers; de scholing en trainingen kopen we bij derden in.
- b. Voor degenen met een iets grotere afstand tot de arbeidsmarkt zetten we in op vormen van werkervaring. De belangrijkste voorziening is Perspectief op Werk, uitgevoerd door Weerwerk. Vormen van tijdelijke gesubsidieerde arbeid maken hier onderdeel van uit. Specifieke en specialistische voorzieningen kopen we in bij derden.
- c. Voor degenen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt zetten we in op vormen van maatschappelijke activering. Voor ouderen doen we dat door middel van de seniorenbanen (langdurig gesubsidieerd werk) en voor een bredere groep doen we dat via het project Meedoen.
- d. Voor nieuwe instroom zetten we in op activering en bemiddeling via Groningen@Work. Daar waar dat kan, maken we ook gebruik van deze voorziening voor mensen die al langer in de bijstand zitten.

Op deze manier proberen we snel resultaat te halen bij degenen met kans op werk. Mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt trachten we zodanig te activeren dat werk op termijn mogelijk is (of anders een andere vorm van maatschappelijke participatie).

3.3. Resultaten van voorzieningen

De monitor 2008 kent de volgende voorzieningen:

Cluster voorzieningen	Omschrijving en doelgroep	Doelstelling / resultaat
Diagnose	<ul style="list-style-type: none">- activiteiten gericht op het in kaart brengen van de mogelijkheden van klanten op het gebied van werk en participatie- verschillende doelgroepen	<ul style="list-style-type: none">- percentage mensen dat is uitgestroomd naar werk- percentage mensen dat is doorgestroomd naar een andere voorziening
Groningen@Work	<ul style="list-style-type: none">- activiteiten gericht op het zo snel mogelijk activeren en bemiddelen van klanten.- nieuwe instroom en in toenemende mate ook de (moeilijker) groep mensen die al langer gebruik maakt van de bijstand	<ul style="list-style-type: none">- percentage mensen dat is uitgestroomd naar werk- percentage mensen dat is doorgestroomd naar een andere voorziening

Cluster voorzieningen	Omschrijving en doelgroep	Doelstelling / resultaat
Participatie	- activiteiten die gericht zijn op de maatschappelijke participatie van klanten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt: project Meedoen en langdurige vormen van gesubsidieerde arbeid (maatschappelijke banen en seniorenbanen)	- percentage mensen dat is uitgestroomd naar werk - percentage mensen dat doorgestroomd naar een andere voorziening - percentage mensen dat maatschappelijk actief is
Inburgering	- activiteiten gericht op werk en maatschappelijke participatie én het behalen van het inburgeringsexamen. - nieuwkomers en mensen die al langere tijd in Nederland zijn.	- percentage mensen dat is uitgestroomd naar werk - percentage mensen dat maatschappelijk actief is - percentage mensen dat aan inburgeringsplicht heeft voldaan
Re-integratie	- (zelf uitgevoerde en ingekochte) activiteiten gericht op het voorbereiden van mensen op regulier werk - diverse groepen werkzoekenden met een verschillende afstand tot de arbeidsmarkt	- percentage mensen dat is uitgestroomd naar werk
Bemiddeling en begeleiding	- activiteiten gericht op directe bemiddeling en begeleiding van mensen naar werk - klanten met een kleine afstand tot de arbeidsmarkt	- percentage mensen dat is uitgestroomd naar werk

Tabel 4: overzicht resultaten per cluster voorzieningen

Voorziening	Gestart 1 ^e helft 2008	Gestart heel 2008	Aandeel	Uitstroom regulier werk	Uitstroom gesubsidieerd werk	Instroom in 2007 en 2008	Doorstroom 2007	Doorstroom 2008	Participatie	Inburgeringsverplichting
Diagnose	327	466	12%	3%	2%	707	64%	58%		
Groningen@Work	529	1114	28%	21%	5%	1945	32%	22%		
Participatie	236	279	7%	8%	8%	526	29%	13%	285	
Re-integratie	426	939	21%	14%	51%	1273	31%	13%		
Bemiddeling en begeleiding	366	758	20%	20%	4%	1487	24%	9%		
Inburgering	162	451	12%	2%	2%	500	31%	8%		35
Totaal	2046	4007		14%	16%	6438	33%	18%		

Uit deze tabel blijkt dat er in het afgelopen jaar ruim 4000 keer een voorziening is gestart². Groningen@Work wordt het vaakst ingezet (29%). Re-integratie en Bemiddeling en begeleiding zetten we beide ongeveer even vaak in. Onder Re-integratie valt bijvoorbeeld ook Perspectief op Werk (POW). Dit jaar zijn 650 nieuwe klanten met POW gestart. Klanten die na

² Het aantal voorzieningen is niet gelijk aan het aantal mensen. Sommige mensen starten twee keer in een jaar een voorziening; bijvoorbeeld een diagnosevoorziening en een re-integratievoorziening.

.....

een werkstage van maximaal drie maanden nog geen werk hebben gevonden, gaan bij een werkgever of de Stichting Weerwerk aan de slag. In beide gevallen gaat het om een vorm van gesubsidieerde arbeid. Om deze reden is van de voorziening 'Re-integratie' de uitstroom naar gesubsidieerd werk relatief hoog.

Het afgelopen jaar hebben we 570 klanten intensief begeleid. Deze activiteit maakt onderdeel uit van de voorziening Bemiddeling en begeleiding. De resultaten die hiermee worden bereikt zijn goed; 20% van de mensen gaat binnen een jaar aan het werk. Het aantal waarvan de bijstandsuitkering wordt stopgezet, ligt nog hoger; 2/3 van de mensen heeft na een jaar geen uitkering meer. Van deze mensen is de uitkering om een andere reden beëindigd: bijvoorbeeld door verhuizing naar een andere gemeente of studie. Soms is er ook sprake van werkaanvaarding, maar dat is niet aan ons kenbaar gemaakt. De totale uitstroom uit de uitkering door de intensieve begeleiding is groter dan in 2007 (vgl. tabel 3), het jaar waarin de gemeente hiermee is gestart.

In de tabel is voor 2007 en 2008 aangegeven in welke gevallen de inzet van een voorziening is opgevolgd door de inzet van een volgende voorziening, de zogenoemde doorstroming. In deze twee jaar is ruim 6400 keer een voorziening gestart.

Wanneer we kijken naar de totale doorstroming dan is het beeld dat de doorstroming vanuit voorzieningen die in 2007 zijn ingezet groter is dan die vanuit de voorziening die in 2008 zijn gestart. Er zijn twee belangrijke redenen die dit verschil verklaren. In de eerste plaats zal in een groot aantal gevallen de inzet van een voorziening nog niet zijn beëindigd. Een vervolg is dus nog niet gemaakt. Daarnaast zit er tijd tussen de afronding van de eerste voorziening en de start van de volgende voorziening.

De verschillen in de mate waarin er doorstroming naar een andere voorziening plaatsvindt, hangen samen met het doel waarmee de voorziening is ingezet. Zo is de doorstroming vanuit Diagnose groot omdat deze voorziening juist wordt ingezet om vast te stellen welke het meest geschikt is voor de klant. Groningen@Work is ook een voorziening die aan het begin van de re-integratiedienstverlening wordt ingezet. De doorstroming is bij Groningen@Work wel lager dan bij de Diagnose. De verklaring hiervoor is dat meer mensen uitstromen uit de uitkering. Het deel dat kan doorstromen naar een andere voorziening is hierdoor kleiner dan bij Diagnose. Bij Inburgering valt op dat de doorstroming lager is dan bij de andere voorzieningen. Dit wordt verklaard door het feit dat inburgeringstrajecten langer doorlopen dan veel andere activiteiten.

Tot nu toe hebben we de uitstroom naar zelfstandig ondernemerschap niet expliciet meegenomen in de re-integratiemonitor. In de nieuwe monitor vanaf 2009 doen we dat wel. Over de uitstroom naar zelfstandig ondernemerschap is het volgende te melden. In 2008 waren er 216 mensen die een renteloze lening ontvingen in het kader van het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (BBZ). In 2007 waren dit er 204 (in deze cijfers zijn ook de mensen meegenomen die in het voorbereidend jaar zitten). In 2007 zijn er 55 mensen uit de BBZ-regeling uitgestroomd. Dat wil zeggen dat deze mensen tot op vandaag de dag zelfstandig in hun levensonderhoud kunnen voorzien. In 2008 waren dit er 59.

.....

3.4. Inzet van middelen

Hieronder geven we aan wat de verschillende voorzieningen hebben gekost. De totale besteding van het WWB W-deel is naar de verschillende clusters toegerekend.

Tabel 5: overzicht kosten per cluster voorzieningen

Voorziening	Aantal actief op 1 januari 2008	Gestart in 2008	Totaal aantal	Totale kosten	Aandeel	Kosten per activiteit
Diagnose	23	466	489	€ 179.020	0%	€ 366
Groningen@Work	138	1114	1252	€ 2.587.980	6%	€ 2.067
Participatie	50	279	329	€ 1.438.000	3%	€ 4.371
Re-integratie	282	939	1221	€ 19.454.000	42%	€ 15.933
Bemiddeling en Begeleiding	447	758	1205	€ 1.514.000	3%	€ 1.256
Inburgering	63	451	514	€ 619.000	1%	€ 1.204
ID-banen			875	€ 20.582.000	44%	€ 23.522
Totaal			5885	€46.374.000		

Van het totale Werkdeel wordt 44% gebruikt voor de financiering van de ID-banen. Het resterende deel wordt ingezet om mensen met een WWB uitkering te activeren.

Ongeveer €19,5 miljoen wordt uitgegeven aan voorziening de Re-integratie. De gemiddelde prijs van een traject dat onder deze voorziening valt, is relatief hoog. Binnen de voorziening Re-integratie valt de activiteit Perspectief op Werk (POW). Dit betreft de belangrijkste vorm van (tijdelijk) gesubsidieerd werk; daarom zijn de kosten voor deze voorziening zo hoog. POW wordt uitgevoerd door Weerwerk, het onderdeel van de gemeentelijke organisatie dat als re-integratiebedrijf kan worden beschouwd. De overhead van Weerwerk is meegenomen in de totale uitvoeringskosten. Dit komt tot uitdrukking in hogere kosten per activiteit.

Aan Groningen@Work wordt ruim €2,5 miljoen uitgegeven. Het aantal mensen dat gebruikt maakt van deze voorziening is groot. Dit leidt tot lagere gemiddelde kosten. De kosten per traject zijn bij Participatie meer dan twee keer zo hoog. Hierin zien we terug dat het activeren van mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt relatief meer moeite kost.

De kosten voor Bemiddeling en begeleiding bestaan hoofdzakelijk uit de loonkosten van de consultants die zich met de Intensieve begeleiding bezighouden. Deze mogen ten laste worden gebracht van het werkdeel omdat het gaat om de uitvoering van bovenwettelijke re-integratietaken die de gemeente ook had mogen uitbesteden. De overhead wordt betaald uit het uitvoeringsbudget van de dienst. Deze kosten worden niet meegenomen in het overzicht. Dit heeft een dempend effect op de kosten per traject.

4. Conclusie

De gemeente Groningen is erin geslaagd om in 2008 het aantal WWB-ers jonger dan 65 jaar terug te brengen van 7.790 naar 7.294. De procentuele afname bedroeg 6,4% en dat is bijna 1 procentpunt meer dan de landelijke afname van het aantal bijstandsgerechtigden.

In de rapportage over de eerste helft van 2008 lieten we zien dat het aantal ingezette voorzieningen een stuk hoger lag dan in voorgaande jaren. Deze ontwikkeling heeft zich in de rest van het jaar voortgezet. Het verschil met vorig jaar wordt veroorzaakt door een grotere instroom in de voorziening Groningen@Work, Re-integratie en Inburgering. Groningen@Work is ruim 30% vaker ingezet dan in een jaar geleden. Een deel van de toename wordt veroorzaakt door een hogere instroom in het laatste kwartaal van 2008.

De resultaten die in het afgelopen jaar zijn behaald met de intensieve begeleiding van klanten zijn goed. In de rapportage over het eerste half jaar vielen de uitstroomresultaten nog enigszins tegen. Deze constatering heeft geleid tot een aantal maatregelen om de uitvoering en de aansturing van de uitvoering te verbeteren.

De instroom in de voorziening Participatie valt tegen. De reden dat er minder klanten zijn geactiveerd dan gepland, is gelegen in het feit, dat binnen de doelgroep steeds meer mensen een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Daardoor wordt het lastiger veel mensen te activeren.

De uitstroom naar werk in 2007 uit voorzieningen die in dat jaar zijn ingezet was groter de uitstroom naar werk uit voorzieningen die in 2008 zijn ingezet. Hiervoor is een aantal redenen. In de eerste plaats zijn er meer voorzieningen ingezet voor klanten met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Deze leiden niet direct tot uitstroom naar regulier werk; een deel stroomt uit naar gesubsidieerd werk. Verder zijn aan het eind van 2008 veel klanten ingestroomd in Groningen@Work. Deze instroom hangt waarschijnlijk samen met de verslechtering van het economische klimaat. De uitstroom naar gesubsidieerd werk is in 2008 groter dan in 2007. Deze uitstroom hangt samen met het grote aantal klanten dat heeft deelgenomen aan Perspectief op Werk.

De gemeente Groningen besteedt 56% van het werkdeel aan de activering van bijstandsgerechtigden. Relatief veel geld wordt uitgegeven aan de voorziening Re-integratie. Hieronder vallen verschillende vormen van gesubsidieerd werk. De kosten van het activeren van mensen nemen toe naarmate de afstand tot de arbeidsmarkt groter is.

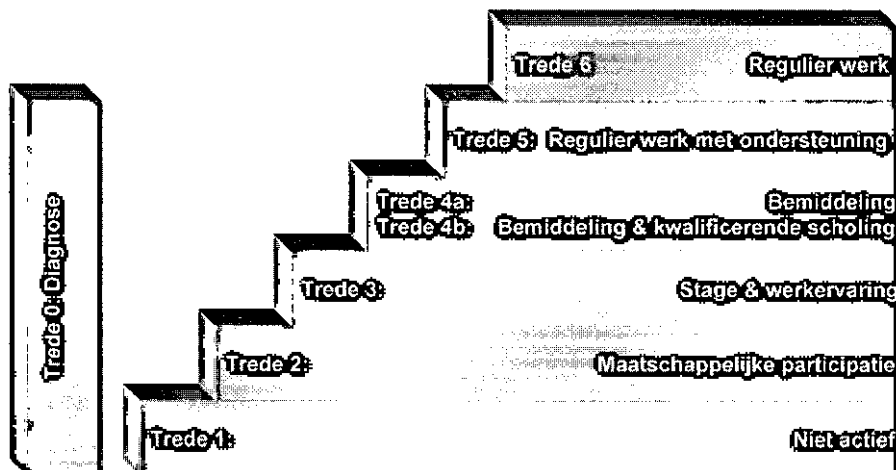
5. Monitor 2009

De re-integratiemonitor krijgt vanaf 2009 een nieuwe indeling. De re-integratiemonitor 2008 geeft inzicht in de uitstroomresultaten van voorzieningen naar regulier werk, de doorstroom van de ene voorziening naar de andere voorziening en de kosten van voorzieningen. In de rapportage over het eerste half jaar van 2008 hebben we aangegeven dat we de verantwoording over de inzet van re-integratiemiddelen willen verbeteren, waardoor we niet alleen kijken naar uitstroom naar werk. We willen ook laten zien dat voorzieningen bijdragen aan toegenomen maatschappelijke participatie en aansluiten op de samenstelling van het klantenbestand.

De basis van de nieuwe re-integratiemonitor is het werken met de re-integratieladder. De re-integratieladder bestaat uit een zestal treden, met als voorportaal 'diagnose'. Per trede is een definitie opgesteld. De definities zijn tweërlei. In de inkoopnota zijn de definities toegeschreven naar 'aard van de producten'. In de re-integratiemonitor zijn de definities toegeschreven naar wat klanten doen/leren/kunnen bereiken op een trede. In feite spiegelen de omschrijvingen elkaar.

5.1. Hoe ziet de re-integratieladder er uit?

De re-integratieladder ziet er als volgt uit:

Elke trede is als volgt gedefinieerd:

Trede 0: diagnose		<p>Het doel van diagnose is het beeld van de klant over z'n vervolgmogelijkheden scherpstellen, waarna een keuze wordt gemaakt voor een vervolgtraject. Klanten op deze trede zijn nieuwe instromers of zittend bestand waarvan onvoldoende bekend is wat de mogelijkheden zijn.</p> <p>Klanten met trajecten waarvan diagnose een onderdeel is, maar waarbij binnen het traject de vervolgkeuzes gemaakt worden, worden geplaatst op de trede die het hoofdoel van het traject weergeeft.</p>
Trede 1: niet actief		<p>Op de trede niet actief vinden we klanten die ondersteuning krijgen bij het dagelijks functioneren. Het kan gaan om het ontwikkelen van basisvaardigheden (educatie), empowerment, hulpverlening of om lifecoaching. Deelname aan dergelijke activiteiten is randvoorwaardelijk voor het ontplooiën van maatschappelijke activiteiten.</p> <p>Participatie aan maatschappelijke activiteiten is incidenteel onderdeel, maar heeft dan als doel de persoonlijke ontwikkeling en versterking van de klant. Het zal veelal gaan om een zeer beperkt aantal uren (tot 4 uur p.w.). De hoofdmoot van activiteiten is het toerusten van klanten voor maatschappelijke deelname. Wanneer het versterken van klanten onderdeel is van een traject, waarbij binnen het traject maatschappelijke participatie voor meer dan 4 uur p.w. wordt gerealiseerd, worden klanten ingedeeld op de trede maatschappelijke participatie.</p>
Trede 2: maatschappelijke participatie		<p>Op de trede maatschappelijke participatie staan de klanten die in een niet beroepsmatige setting, met behoud van uitkering, voor minimaal 4 uur per week participeren. Ook van maatschappelijke participatietrajecten is persoonlijke ontwikkeling en versterking vaak een onderdeel. Onderscheidend ten opzichte van trede 1 is dat het accent van het traject ligt op de participatie en niet op het realiseren van de randvoorwaarden voor participatie.</p>
Trede 3: stage & werkervaring		<p>Op de trede stage en werkervaring staan de klanten die met behoud van uitkering in een beroepsmatige setting werknemersvaardigheden ontwikkelen. Het ontwikkelen van vaardigheden voor zelfstandig ondernemerschap valt ook binnen deze trede. Ook klanten die bezig zijn zich te oriënteren op een beroep vallen binnen deze trede. De hoofdmoot van de trajecten is om personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te laten kennismaken met werkomgevingen en toe rusten voor het zodanig functioneren in een werkomgeving dat als vervolgstap bemiddeling mogelijk wordt. Bemiddeling is <i>geen</i> onderdeel van het traject.</p>
Trede 4: bemiddeling	A	<p>Op de trede bemiddeling staan de klanten die in beginsel bemiddeld kunnen worden naar de werkgever. De klanten zijn met name bezig met het zoeken naar regulier werk en maken gebruik van ondersteunende instrumenten als bemiddeling en jobhunting. Deze staan op trede 4a.</p>
	B	<p>Klanten die als voortraject naar bemiddeling nog scholing ontvangen, zodat bemiddeling in een bepaalde branche mogelijk wordt, staan op trede 4b. Onderscheidend ten opzichte van trede 3 is dat bemiddeling onderdeel uitmaakt van het traject.</p>
Trede 5: werk en zelfstandig ondernemerschap met ondersteuning		<p>Op trede 5 staan de klanten die gedurende het traject uitkeringsafhankelijk worden, maar die financiële ondersteuning blijven ontvangen van de gemeente. Bijv. in de vorm van loonkostensubsidie, jobcoaching, een renteloze lening in het kader van de BBZ, scholing, nazorg.</p>
Trede 6: regulier werk en zelfstandig ondernemerschap		<p>Op trede 6 staan de klanten die regulier werken (dan wel zelfstandig ondernemer zijn) zonder ondersteunende instrumenten. Eventueel biedt SOZAWE nog nazorg.</p>

.....

Groningen is niet de enige gemeente die de laddersystematiek introduceert als manier om de resultaten van re-integratie inzichtelijk te maken. 12 gemeenten zijn bezig geweest met het afstemmen van verschillende modellen naar een ladder die landelijk toepasbaar zou kunnen worden: de participatieladder. Deze overlapt ten dele met de hier gepresenteerde re-integratieladder

5.2. Wat laat de re-integratieladder zien?

De basisgedachte achter de re-integratieladder is dat een traject naar de arbeidsmarkt uit meerdere stappen kan bestaan. Na de diagnosefase starten klanten op één van de treden met activiteiten. Bij het succesvol afronden van een activiteit/traject zal een klant een stap maken naar een volgende, hogere trede.

Weinig klanten zullen de treden 1 t/m 6 successievelijk doorlopen. In de praktijk zien we nu ook sprongen, waarbij deelname aan bijvoorbeeld een meedoen-activiteit een dusdanig groot effect heeft dat een klant bemiddelbaar wordt. Wat ook kan is dat de klant blijft steken op een trede of zelfs terugvalt omdat gaandeweg blijkt dat er meer belemmeringen waren dan aanvankelijk gezien. 'De waterscheiding' zit tussen trede 2 & 3. Vanaf trede 3 is economische zelfredzaamheid het doel, daaronder is sociale zelfredzaamheid het belangrijkste doel.

Wanneer de re-integratiemonitor wordt ingericht aan de hand van de treden verwachten we inzicht te kunnen krijgen in de volgende zaken:

- aan de hand van de inzet van instrumenten kan worden vastgesteld op welke positie op de re-integratieladder klanten zich bevinden. Dit geeft inzicht in de afstand tot de arbeidsmarkt van klanten;
- een vergelijking van deelname aan activiteiten tussen periodes geeft inzicht in de beweging die klanten op de ladder maken;
- van klanten die uitstromen, kan worden vastgesteld met welke inzet van producten de uitstroom gerealiseerd is;
- door een koppeling te maken tussen treden, de producten en de prijzen kan worden vastgesteld in welke mate het W-deel wordt aangewend voor maatschappelijke participatie en toeleiding naar werk.

5.3. Implementatie re-integratiemonitor 2009

Twee onderdelen van de implementatie re-integratiemonitor 2009 zijn afgerond. Namelijk: het opstellen van definities voor de treden en het koppelen van de ingekochte producten aan de treden (zie inkoopnota re-integratievoorzieningen 2009). De volgende implementatiestap is de koppeling met de financiën zodat per trede van de ladder inzicht ontstaat in de bestedingen. Op welke trede de klanten zich bevinden, zal in 2009 nog een afgeleide zijn van de inzet van voorzieningen voor klanten. We kunnen ons voorstellen dat bij verdergaande implementatie de diagnose uitmondt in het plaatsen van klanten op de treden door de klantmanager. Afhankelijk van het resultaat dat met de inzet van de voorzieningen wordt bereikt, zal de klantmanager de positie van de klant opnieuw beoordelen.

.....

.....

Gaande de implementatie zullen er wellicht nog redenen zijn om her en der te schaven aan de definities of de indeling. Dit bleek ondermeer al het geval bij het koppelen van de ingekochte producten aan de treden. Nu we bezig zijn met invullen van de treden, zien we ook dat een volgende stap zou kunnen zijn om aan elke trede een welomschreven einddoel te koppelen. Dit zou een verdere verfijning van de systematiek zijn. Dit voortschrijdend inzicht kan ook verderop in het traject nog aanleiding zijn om bij te stellen.

Landelijke ontwikkelingen kunnen ook nog aanleiding geven voor bijstelling gedurende de implementatie. Op dit moment hebben we aansluiting gezocht bij de systematiek die gehanteerd wordt bij de Statistiek Re-integratie Gemeenten (SRG). Ook in de SRG wordt gewerkt met een laddermodel. In 2009 zal landelijk de discussie hierover doorgaan; uiteraard blijven we actief volgen welke inzichten dit oplevert voor het verbeteren van de Groningse monitor.

Andere redenen om bij te stellen kunnen voortkomen uit ontwikkelingen rondom het Participatiebudget. Met de gekozen systematiek zijn we op de toekomst gericht. In principe kunnen alle participatie en inburgeringsdoelstellingen binnen de gekozen ladder een plek krijgen. Wellicht dat de volgende stap is, dat het begrip re-integratieladder wordt vervangen door participatieladder en heet de re-integratiemonitor voortaan participatiemonitor.